

Sosiaali- ja terveysosasto
Ikääntyneiden palvelut
Kotihoito

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 25.5.2015

Kotihoitoa ja palvelutarpeen arviointia koskeva lainsäädäntö

Jokaisella 75 vuotta täyttäneellä tai Kelan erityishoitotukea saavalla on oikeus palvelutarpeen arviointiin seitsemän arkipäivän kuluessa. Asiakkaan tai hänen läheisensä yhteydenoton jälkeen sovitaan kotikäynti, jollei asia selviä jo puhelinkeskustelussa. Kiireellisissä tapauksissa tarve on arvioitava viipymättä (sosiaalihuoltolaki 17.2.2006/125, 40 a §).

Vanhuspalvelulain (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta ja iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 28.12.2012/980, <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120980>) 15 §:n mukaan, iäkkään henkilön palvelujen tarve on selvitettävä kokonaisvaltaisesti yhdessä iäkkään henkilön ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa. Selvittäminen on aloitettava viipymättä ja saatettava loppuun kun henkilö on hakeutunut edellä mainittuun palvelutarpeen arviointiin (Shl 40 a §), kun hän on tehnyt palveluja koskevan hakemuksen, tarve on ilmennyt hyvinvointia edistävässä neuvonnassa tai käynnillä, hänen palvelutarpeestaan on tehty ilmoitus tai hänen palveluntarpeessaan on tapahtunut oleellisia muutoksia.

Kotipalveluja annetaan sosiaalihuoltolain 21 § mukaisesti alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn perusteella niille, jotka tarvitsevat apua suoriutuakseen 20 §:ssä tarkoitetuista tehtävistä ja toiminnoista. Sosiaalihuoltolain 20 §:n mukaan kotipalveluilla tarkoitetaan asumiseen, henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon, sekä muuhun tavanomaiseen ja totunaiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista.

Sosiaalihuoltolaissa tarkoitettut kotipalvelut ja terveydenhuoltolain (1326/2010) 25 §:ään sisältyvät kotisairaanhoidon tehtävät voidaan järjestää osittain tai kokonaan yhdistettyinä kotihoidoksi. Kunnan on järjestettävä alueensa asukkaiden kotisairaanhoidon hoito- ja palvelusuunnitelman mukaisesti tai tilapäisesti potilaan asuinpaikassa, kotona tai siihen verrattavassa paikassa moniammatillisesti terveyden ja sairaanhoidon palveluna (1326/2010 25§).

Sosiaali- ja terveysosasto
Ikääntyneiden palvelut
Kotihoito

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 25.5.2015

SIPOON KOTIHOIDON KRITTEERIT 1.6.2015 ALKAEN:

Sipoon kunnan vanhustyön tavoitteena on tarjota ja tuottaa ikääntyneiden kuntalaisten yksilöllisiin tarpeisiin monipuolisia ja vaikuttavia palveluita hyvän ja ihmisarvoisen vanhuuden tueksi painottaen ennalta ehkäisevää toimintaa sekä varhaista puuttumista (Sipoon vanhuspoliittinen ohjelma vuoteen 2016).

Säännöllistä kotihoitoa myönnetään henkilölle

- jonka toimintakyky on selkeästi alentunut ja joka ei selviydy säännöllisistä, päivittäisistä perustoiminnoista itsenäisesti, omaisten/läheisten, yksityisten palveluntuottajien tai tukipalvelujen tuella. Päivittäisillä perustoiminnoilla tarkoitetaan toimintoja, jotka ovat välttämättömiä kotona selviytymisessä (esim. henkilökohtaisen hygienian hoito, pukeutuminen, ravitseminen). Lähtökohtana on, että asiakkaan hoito ja huolenpito vaativat sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön ammattiosaamista.
- joka tarvitsee sairaanhoidollista apua, mutta ei fyysisen, psyykkisen tai sosiaalisen toimintakyvyn rajoittuneisuutensa vuoksi kykene joko itsenäisesti tai saattajan avustamana käyttämään terveysaseman tai yksityisten palveluntarjoajien palveluja.
- jolla on muistisairaus tai mielenterveysongelma ja jonka hoidon toteuttaminen vaarantuu ilman säännöllisiä kotihoidon käyntejä.
- joka on kunnallisen omaishoidontuen piirissä ja/tai jonka omaishoitajan jaksamista on tarkoituksenmukaista tukea kotihoidon palveluilla.
- RAI -arvioinnin perusteella: ADL (päivittäiset toiminnot) yli 1 eli rajoitettu avuntarve (asteikolla 0-8), CPS ≥ 2 (kaksi tai yli) eli kohtalainen avuntarve (asteikolla 1-5), MAPLe (Method for Assigning Priority Levels) ≥ 2 (kaksi tai yli) eli lievä avuntarve (asteikolla 1-5) tai poikkeuksellisista syistä MAPLe 1 (liite 1).

Säännöllisen kotihoidon tarve arvioidaan tekemällä kotikäynti sekä haastatteleamalla asiakasta ja hänen omaisiaan/läheisiään RAI -toimintakykyarviointia apuna käyttäen. Palvelujen tarpeen tulee olla pääasiassa päivittäistä tai useita kertoja viikossa toistuvaa. Hoidon ja palvelujen tarpeen ollessa harvemmin kuin kerran viikossa ohjataan asiakas ensisijaisesti terveysaseman, yksityisten palveluntarjoajien ja tukipalveluiden, kuten vapaaehtoistyö, piiriin. Asiakkaan palvelukokonaisuus voi muodostua omaisten/läheisten, yksityisten palveluntuottajien, kunnallisen kotihoidon palveluista sekä kotihoidon tukipalveluista. Kotihoito toimii kuntouttavaa toimintamallia hyödyntäen, tavoitteena on asiakkaan oman toimintakyvyn ylläpitäminen ja edistäminen.

Kotihoito on pääasiallisesti säännöllistä, mutta joissakin tapauksissa tilapäistä. Asiakkaan asuinalueen kotihoidonohjaaja tekee palvelupäätöksen palvelun aloittamisesta. Päätöksiä tehtäessä noudatetaan hyvää hallintokäytäntöä ja otetaan huomioon kuntalaisten yhdenvertaisuus ja tasapuolinen kohtelu. Jos arviointikäynnin perusteella tehdään kielteinen päätös kotihoidosta, tulee asiakkaan saada muutoksenhakukelpoinen kirjallinen päätös.

Sosiaali- ja terveysosasto
Ikääntyneiden palvelut
Kotihoito

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 25.5.2015

Säännöllisestä kotihoidosta peritään kuukausimaksu, joka määräytyy asiakkaan bruttotulojen ja asiakkaan hoitoon käytetyn ajan mukaan. Kuukausimaksusta tehdään muutoksenhakukelpoinen kirjallinen päätös. Tilapäiskäynneistä asiakas maksaa kertamaksun.

Asiakkaalle tehdään sosiaalihuollon asiakaslain (812/2000 7§) mukaisesti *hoito- ja palvelusuunnitelma* yhteistyössä asiakkaan ja hänen omaistensa kanssa kahden viikon sisällä kotihoidon palveluiden aloittamisesta. Hoito- ja palvelusuunnitelmassa määritellään asiakkaan yksilöllinen hoidon ja hoivan tarve, toteutus ja työnjako. Hoito- ja palvelusuunnitelmaa sekä aloitettuja palveluja arvioidaan säännöllisesti ja aina palvelutarpeen muuttuessa yhteistyössä asiakkaan ja omaisten/läheisten kanssa, vähintään kuitenkin kaksi kertaa vuodessa RAI -arvioinnin yhteydessä. Hoidon ja hoivan määrää voidaan lisätä tai vähentää tai lopettaa kokonaan asiakkaan toimintakyvyn ja hoidon tarpeen mukaan. Asiakas hyväksyy hoito- ja palvelusuunnitelman allekirjoituksellaan.

Tilapäistä kotihoitoa myönnetään henkilölle

Tilapäistä kotihoitoa myönnetään asiakkaalle, joka tarvitsee kotihoidon palveluja satunnaisesti, kuten esim. ompeleiden ja/tai haavahakasten poisto.

Sosiaali- ja terveysosasto
Ikääntyneiden palvelut
Kotihoito

Sosiaali- ja terveysvaliokunta 25.5.2015

Liite 1

RAI -arvioinnin MAPLe asteikko 1-5 kertoo asiakkaan palvelujen tarpeesta

- MAPLe 1 = vähäinen palveluntarve
- MAPLe 2 = vähäinen/kohtalainen palveluntarve
- MAPLe 3 = kohtalainen palveluntarve
- MAPLe 4 = suuri palveluntarve
- MAPLe 5 = erittäin suuri palveluntarve

MAPLe 1 vain poikkeuksellisista syistä

- psykoottiset oireet (asiakkaan turvallisuuden vaarantava harhaisuus tai harhaluuloisuus)
- erityisen pitkät välimatkat ja kyvyttömyys käyttää julkisia liikennevälineitä (niiden puuttuminen tai vähävaraisuus)
- saattohoitopotilaat iästä riippumatta
- alle 65-vuotiaat, jotka tarvitsevat sairautensa vuoksi kotihoidon palveluja
- mielenterveys- ja päihdeasiakkaat

Tämän lisäksi huomioidaan myös yksinäisyyden kokemus, asiakkaan yksinolo
kaiket päivät sekä onko hänellä muuta hoitavaa tahoa (läheisiä tai omaisia)

MAPLe 1 -luokkaan kuuluvien asiakkaiden tarpeisiin vastataan myös ohjaamalla heidät muiden kuin julkisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen piiriin.

Muokattu logon osalta 14082018/NW